

AR-GE VE YENİLİK PROJELERİNİN FİNANSAL YÖNETİMİNDE DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

Prof. Dr. Atila Bağrıaçık
Ar-Ge Hibe Fonları Uygulayıcısı, YMM
abdanmer@gmail.com

I- GİRİŞ

Firmalar yenilikler için üstleneceği riskleri paylaşmak amacıyla hibe fonlarından yararlanmak için TÜBİTAK ve Avrupa Birliği Ar-Ge projelerine başvurumaktadırlar. Bu başvuru başlangıçta daha çok teknik içeriklidir. Bizim tecrübelerimize göre proje TÜBİTAK yada Avrupa Birliğinden onaylandıktan sonra firmalar; hibe destek başvurusu, Ar-Ge muhasebe sistemi, 01.04.2008 tarihinde yürürlüğe giren 5746 sayılı Araştırma Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanununun (Ar-Ge Kanunu) mali teşviklerinden yararlanılması gibi hususları kapsayan finansal yönetimde, yetersiz ve eksik uygulama içerisinde oluyorlar. 5746 sayılı Ar-Ge Kanunu ile getirilen Geçici Vergi veya Kurumlar Vergisi matrahından %100 Ar-Ge indirimi, projede görev alan personele 5 yıl süre ile %50 SGK işveren hissesi istisnası ile %80-90 stopaj istisnası imkânlarından hem yeterince yararlanılmamakta, hem de yararlananların da bize göre mali açıdan sıkıntı doğuracak bazı hataları bulunmaktadır. Aşağıda bu konudaki değerlendirmelerimizi sunmaktayız.

II-AR-GE HESAP PLANI İŞLEYİŞİ VE MUHASEBE KAYITLARI

Ar-Ge ve yenilik harcamalarının, işletmelerin diğer üretim faaliyetlerine ilişkin harcamalarından ayrılarak, Ar-Ge indiriminin doğru hesaplanmasına imkân verecek şekilde muhasebeleştirilmesi zorunludur.

Dönem içerisinde oluşan giderler, Faaliyet giderleri içerisinde yer alan 750-Araştırma ve Geliştirme Giderleri Hesabına kaydedilmelidir.

750- Araştırma ve Geliştirme Giderleri

01. İlk Madde Malzeme Giderleri
02. İşçi Ücret ve Giderleri
03. Dışarıdan Sağlanan Fayda ve Hizmetler
04. Genel Giderler
05. Vergi Resim ve Harçlar
06. Amortisman ve Tükenme Payları gibi alt kırılımlara ayrılabilir.

750-Araştırma ve Geliştirme Giderlerinde oluşan maliyetler Aylık/Üç aylık Dönemler halinde Bilançonun aktifinde yer alan 263-Araştırma ve Geliştirme Giderleri hesabına alınarak aktifleştirilmelidir.

Proje bitiminde 263-Araştırma ve Geliştirme Giderleri Hesaplarında yer alan Ar-Ge maliyetleri itfa edilerek Gelir Tablosu hesaplarına alınmalıdır. (630-Araştırma ve Geliştirme Giderleri). Ancak, uygulamada Ar-Ge harcamalarının ruhu gereği ve 213 sayılı VUK. 333 sıra nolu Genel Tebliğinde belirtildiği üzere, özün önceliği ilkesinden hareketle Araştırma Geliştirme Giderleri hesabında takip edilen Ar-Ge harcamalarının, harcamanın yapıldığı dönemde de itfa edilmek suretiyle giderleştirildiği görülmektedir.

Araştırma ve Geliştirme Giderlerinin itfa süresi 5 yıldır. Yapılan Ar-Ge harcamaları %20 oranında amortisman tabi tutularak 630-Araştırma ve Geliştirme hesabına kaydedilmelidir.

Uygulama aşamasında firmalar tarafından Ar-Ge harcamalarının aktifleştirilmesi ile ilgili olarak farklı yöntemler uygulandığı görülmektedir. Birinci yöntem; 5746 sayılı Ar-Ge Kanuna göre Ar-Ge İndirimi uygulayan ve bu kapsamda Ar-Ge harcaması bulunan firmalar bu harcamalarını 263 nolu hesapta aktifleştirmektedirler. İkinci yöntem olarak; 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu 1 nolu tebliğinde **“Kurumlar, hesap dönemi içerisinde gayrimaddi hakka yönelik yaptıkları araştırma ve geliştirme harcamalarının tamamını aktifleştirmek zorundadırlar. Ancak, gayrimaddi hakka yönelik olmayan ve Vergi Usul Kanunu hükümleri çerçevesinde aktifleştirilmesi gerekmeyen harcamalar doğrudan gider yazılabilecektir.”** hükmüne bağlı olarak Ar-Ge harcamalarını aktifleştirme yapmadan yani 750 ve 263 nolu hesaplar kullanmadan, özellikle satışa konu proje çıktılarını için 151, 152 ve 620 nolu hesaplar yoluyla doğrudan gider yazdıkları görülmektedir. Ancak, gerek Ar-Ge faaliyetlerinin ve gerekse Ar-Ge projesinin tanımları ve niteliği gereği bu işlemler sonucunda bir gayrimaddi hakkın ortaya çıkması söz konusudur. Bir proje Ar-Ge Projesi olarak nitelendiriliyorsa, sonucunda da mutlak surette bir gayrimaddi hak oluşacaktır. Bu nedenle de her iki kanun uygulaması açısından da Ar-Ge harcamalarının yapıldığı dönemde aktive alınması ve proje bitiminde ya da harcamanın yapıldığı dönemde amortisman ayrılmak suretiyle itfa edilmesi gerekir. 263 nolu hesaba alınan örneğin herhangi bir Ar-Ge proje çıktısı makine, satışa konu olursa aynen firmanın 253 hesabındaki makine ya da 254 hesabındaki taşıtın satılması işleminde olduğu gibi muhasebe kayıtları yapılarak, aktiften çıkarılmaktadır.

III- AR-GE İNDİRİMİ UYGULAMA ESASLARI

263-Araştırma ve Geliştirme Giderleri Hesabında toplanan Ar-Ge harcamalarının 3 aylık dönemler itibarıyla Geçici Vergi yada Kurumlar Vergisi matrahından düşülmesi gerekiyor.

Ar-Ge Kanununa göre proje kapsamında Ar-Ge ve yenilik faaliyeti olarak değerlendirilen harcamalar; İlk Madde, Malzeme giderleri, Amortismanlar giderleri, Personel giderleri, Hizmet ve Danışmanlık giderleridir.

TÜBİTAK'ın Mali Rapor ve AGY500 YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR (YMM) Raporları yazılırken desteklediği unsurlar ise genellikle; Personel, Alet/Teçhizat/Yazılım, Seyahat, Yurtiçi Ar-Ge Kuruluşlarından alınan hizmet, Danışmanlık Hizmetleri ve Malzemelerdir.

Burada TÜBİTAK destek matrahı ile 5746 sayılı kanuna göre hesaplanan Ar-Ge indirim matrahı farklılık gösterebilmektedir. Örneğin seyahat giderlerini TÜBİTAK kabul ederken, Ar-Ge Kanuna göre Ar-Ge İndirimi hesaplanırken dikkate alınmaz. TÜBİTAK, proje kapsamında Alet/Teçhizat/Yazılım giderlerine ya %100 yada oransal olarak %40 olarak hibe destek

matrahına alınmasını öngörmektedir. Buna göre KOBİ'lerde %75, Sanayi projelerinde %50-60 arası matraha hibe destek oranı uygulanmaktadır. 5746 Sayılı Ar-Ge Kanuna göre ise Alet/Teçhizat/Yazılım giderlerine ait Ar-Ge İndirimi ise, proje süresince kullanılan süre kadar amortisman ayrılıp 750 ve 263 hesaplara taşınmaktadır. Bu bakımda 263'teki Ar-Ge matrahı ile TÜBİTAK'ın destek matrahı birbirinden farklılık gösterebilmektedir.

Sonuç olarak toplamak gerekirse bir Ar-Ge harcaması;

- a. direkt gider olabilir 750 nolu hesaba oradan da 630 nolu gelir tablosu hesabına taşınır. (çok nadir)
- b. harcama olarak kayıt edilir, oradan aktifleştirilir, itfa edilir ama seyahat giderleri gibi bazı giderler Ar-Ge İndirimine tabi değildir.
- c. Genellikle; harcama, Aktifleştirme, itfa edilme ve AR-GE İNDİRİMİNE tabi tutulur.

IV- ÖDEMELER KARŞISINDA MATRAH TESBİTİ

Ar-Ge İndirimi geçici vergi dönemleri itibariyle uygulanır. İlgili dönemde kazancın yetersizliği nedeniyle indirim konusu yapılamayan Ar-Ge indirim tutarı sonraki hesap dönemlerine devredilir. Devredilen tutarlardan Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonraki dönemlere ait olanlar, takip eden yıllarda Vergi Usul Kanununa göre her yıl belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılarak dikkate alınır. Ar-Ge İndirimlerinin ayrıca nazım hesaplarda izlenmesi gerektiği de unutulmamalıdır. AGY500 YMM raporu hazırlanırken harcamaların YMM Raporu yazılıncaya kadar ödemelerin yapılmış olması zorunludur. Yapılmayan harcamalar destek kapsamı dışına alınır. Bu durumda Geçici vergi matrahından Ar-Ge İndirimi yapılırken TÜBİTAK'a yazılan AGY500 YMM Raporunda kabul edilen tutar mı, yoksa ödemeleri yapılsın yapılmasın Vergi Usul Kanununa göre tahakkuk yapılan Ar-Ge İndirimi mi düşülecek sorusu gündeme geliyor. Bize göre tahakkuk esas dikkate alınarak Ar-Ge İndirim tutarını belirlenmelidir. Başka bir deyişle, ARGE indirim için ilgili harcamanın kabul edilebilir belge ile kanıtlanması ve kayıtlara alınması yeterlidir ödeme şartı yoktur.

V- AR-GE İNDİRİMİ MATRAHINDAN HİBELERİN DÜŞÜLMESİ GEREĞİ

Ar-Ge indirimini geçici vergi matrahından düşürürken TÜBİTAK, Avrupa Birliğinden yada herhangi bir Kamu Kaynağından tahakkuk eden hibelerin bize göre Ar-Ge indirim tutarından düşülmesi gerekir.

5746 sayılı Kanun yönetmeliğinin 8. maddesinde konuyla ilgili olarak;

“Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerine ilişkin olarak kamu kurum ve kuruluşları, kanunla kurulan vakıflar ile uluslararası fonlardan alınan destekler özel bir fon hesabında tutulur. Bu fonda yer alan tutarlar, Gelir Vergisi Kanunu ve Kurumlar Vergisi Kanununa göre vergiye tabi kazancın tespitinde gelir, Ar-Ge indirim tutarının tespitinde Ar-Ge harcaması olarak dikkate alınmaz.” hükmüne yer verilmiştir. 1 Nisan 2008 tarihinde yürürlüğe giren 5746 sayılı kanunla konu netliğe kavuşturulmuştur. Hibe desteği tutarının, kurum kazancına dahil edilmeyip, özel fonlarda (örneğin 549 nolu hesapta) takip edilmesi gerekmektedir. Bununla birlikte, kazanca dahil edilmeyen bu tutar, Ar-Ge İndirimi tutarının hesaplanması aşamasında Ar-Ge İndirimi matrahından mahsup edilmelidir. Ancak, uygulamada 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununa

göre Ar-Ge İndirimi uygulayan firmaların hibe desteği tutarlarını kurum kazancına dahil edip, Ar-Ge İndirimi matrahından mahsup etmedikleri görülmektedir. Dolayısıyla mevzuat gerekleri tam olarak yerine getirilmemiş olmaktadır.

VI- AR-GE İNDİRİMİNİN ZAMANI

Ar-Ge indirimlerinin geçici vergiden düşülmesinin; harcamaların Vergi Usul Kanununa göre tahakkukunda mı yoksa TÜBİTAK ya da Avrupa Birliğinden hibeler tahsil edilince mi yapılmalı sorusuna, uygulamada 2 farklı şekilde uygulama ile cevap verildiği görülmektedir. (Hüseyin Karslıoğlu, Sistem YMM, 12.04.2010 Ar-Ge İndirimi Uygulama Esasları):

Tahakkuk Esası;

Ar-Ge İndirimi hesaplamasının yapıldığı dönemde, proje kapsamında harcamalar yapılmış olmasına karşın, TÜBİTAK tarafından henüz ödeme yapılmamış olabilmektedir. (TÜBİTAK hibe ödeme sistemi gereği, her zaman böyle olmaktadır.) Ancak, TÜBİTAK'tan proje ile ilgili alınan destek karar yazısında hangi oranda destekleneceği ve bütçesi belirtilmektedir. Ar-Ge İndirimi'nin hesaplanması aşamasında TÜBİTAK'tan talep edilen toplam harcama bedeli üzerinden destek karar yazısında belirtilen oranda hibe olarak alınacak tutar hesaplanarak, yapılan harcama bedelinden mahsup edilmekte ve kalan tutar Ar-Ge İndirimi olarak dikkate alınmaktadır. Bazı durumlarda, özellikle son proje döneminde bu mahsup işlemi sonrası hesaplanan hibe tutarının daha büyük olduğu görülmektedir. Bu durumda fazla olan tutar, gelir hesaplarına alınarak vergilendirilmektedir. Daha düşük destek gelirse, Ar-Ge İndirimini dokunmamamız gerektiği görüşünderiz aksi durumda beyannameleri de düzeltmek gerekir

Tahsil Esası;

Ar-Ge İndirimi hesaplaması yapılırken, indirimde esas olacak Ar-Ge harcamalarının toplam tutarından, o tarihe kadar TÜBİTAK'tan alınan hibe tutarları düşülmek suretiyle hesaplama yapılmaktadır.

Tahsil esasına göre uygulama yapılması ile ilgili sorun;

1. Kurumlar Vergisi açısından (ticari kar) uygulama tahakkuk esasına dayandığı için, AR-GE İndirimi'nin tahsil esasına göre yapılması her zaman dönem kayması yaratacaktır. Eğer Ar-Ge İndirimi hesaplanan dönemde Kurumlar Vergisi matrahı bulunmasına karşın, hibe tutarın tahsil edildiği dönemde zarar oluşması durumunda, vergi ziyayı oluşacaktır.
2. Hibe tutarın tahsil edildiği dönemde Ar-Ge harcaması bulunmadığı durumda, tahsil edilen tutarın düşülebileceği bir Ar-Ge İndirimi matrahı olmayacaktır. Bununla birlikte, tahsil edilen tutar gelir de yazılmayacağı için tam bir vergi kaybı yaratılacaktır).Bu bakımdan bizce tahakkuk esasını indirimde uygulanmalıdır.

VII- VERGİ DAİRESİNE AR-GE TASDİK RAPORUNUN SUNULMASI

Uygulamada karşılaştığımız önemli bir hata da, firmaların Ar-Ge indirimi için Vergi Dairesine YMM'nin TÜBİTAK için hazırladığı Yeminli Mali Müşavirlik Proje Harcamaları Değerlendirme ve Tasdik Raporunu (AGY500) vererek, daha sonraki vergi incelemelerinde büyük vergi cezalarına uğramalarıdır. Oysa *Ar-Ge yönetmeliğinin 9.maddesine göre*;

Ar-Ge İndiriminden yararlanacak işletmeler, Yıllık Kurumlar Vergisi Beyannamesi ekinde aşağıda belirtilen belgeleri bağlı bulunulan Vergi Dairesine verirler.

- Ar-Ge İndirimine konu olan harcamaların ana gruplar itibarıyla yıllık tutarları ve ayrıntılı dökümünü gösteren liste,
- Çalışanların projeler itibarıyla sayıları ve nitelikleri, bu personelin projelerde görev aldığı süreler, ücretleri, kesilen ve istisna edilen vergi tutarlarını gösteren liste,
- Dışarıdan alınan danışmanlık, ekspertiz ve benzeri hizmetlere ilişkin olarak, hizmet sağlayan kişi/kurum adı, T.C. kimlik no/vergi kimlik numarası, alınan hizmetin mahiyeti, fatura tarihi ve numarası, tutarı, stopaj ve KDV tutarına ilişkin liste. Bu liste ve belgeleri de içeren Yeminli Mali Müşavir Tasdik Raporunun ilgili mevzuatta belirtilen süre içinde bağlı bulunulan Vergi Dairesine verilmesi zorunludur. Firmanın YMM ile Tam Tasdik Sözleşmesi var ise, söz konusu belgelere Tam Tasdik Raporu ekinde yer verilmiş olması durumunda, Ar-Ge İndirimine ilişkin olarak ayrıca Tasdik Raporu düzenlenmesine gerek bulunmamaktadır.

VIII- PROJE ONAYI İLE SGK VE STOPAJ DESTEĞİNİN UYGULANMASINA BAŞLANILMASI

Ar-Ge projesinin onaylanması ve sözleşmenin imzalanması ile birlikte SGK ve Stopaj desteklerinin uygulanmasına geçilmelidir. Burada en çok yaşanan sıkıntı firmaların 5746 sayılı kanunun , %50 SGK İşveren Prim ve Gelir vergisi Stopaj istisnası Teşviklerinden tam olarak faydalanamadığı yada hatalı hesaplamalardan dolayı vergi ziyasına sebebiyet vermiş oldukları görülmüştür.

Gelir Vergisi Stopajı Teşviki Uygulaması;

“5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkındaki Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasına ilişkin olarak 5838 sayılı Kanunun 8 inci maddesi ile 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununa eklenen Geçici 75 inci maddesine göre;

“31/12/2013 tarihine kadar 5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen Ar-Ge ve destek personelinin, bu çalışmaları karşılığında elde ettikleri ücretleri üzerinden asgari geçim indirimi uygulandıktan sonra hesaplanan gelir vergisinin; doktoralı olanlar için yüzde 90’ı, diğerleri için yüzde 80’i verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden indirilmek suretiyle terkin edilir”.

Ar-Ge personelin başka faaliyetlerde de çalışmaları halinde istisna ücret tutarının, kapsamdaki personelin fiilen Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerine ayırdıkları zamanın toplam çalışma zamanına oranı (adam/ay) dikkate alınarak hesaplandıktan sonra ki gelir vergisi matrahından 5746 sayılı kanunun yukarıdaki maddesine göre terkin edilir.

Terkin tutarına ilişkin hesaplama, Ar-Ge kapsamında çalışan doktoralı ve diğer personelin her biri için ayrı ayrı yapılarak Muhtasar Beyannamesinin Ek:1 “Ar-Ge Kapsamında Gelir

Vergisi Stopajı Teşvikine İlişkin Bildirim” tablosunda gösterilecek ve bu bildirimler muhtasar beyanname ekinde ilgili vergi dairesine verilecektir.

Mükellefler, Ek.1 “Ar-Ge Kapsamında Gelir Vergisi Stopajı Teşvikine İlişkin Bildirim”in son sütununda yer alan “Terkine konu Edilecek Tutar” toplamını, verecekleri muhtasar beyannamenin Tablo-1 "Matrah ve Vergi Bildirimi" bölümünün (18/c) no'lu satırında (18/c- Ücret Ödemeleri Üzerinden Yapılan Tevkifatın 5746 sayılı Kanun Gereği Terkin Edilen Tutarı) göstereceklerdir. Bu tutar, (17/b) no'lu satırda gösterilen gelir vergisi kesintisi toplamından indirilerek terkin sonrası kalan gelir vergisi tutarı, (19) no'lu satırda gösterilecektir.

SGK İşveren Prim Desteği Teşviki Uygulaması:

5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanununun 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında sigorta prim desteği, kamu personeli hariç olmak üzere teknoloji merkezi işletmelerinde, “Ar-Ge merkezlerinde, kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan vakıflar tarafından veya uluslararası fonlarca desteklenen ya da TÜBİTAK tarafından yürütülen Ar-Ge ve yenilik projeleri ile rekabet öncesi işbirliği projelerinde ve teknogirişim sermaye desteklerinden yararlanan işletmelerde çalışanlarla ilgilidir. Bu işletmelerde çalışan Ar-Ge ve destek personeli ile 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu’nun geçici 2. maddesi uyarınca ücreti gelir vergisinden istisna olan personelin; bu çalışmaları karşılığında elde ettikleri ücretleri üzerinden hesaplanan sigorta primi işveren hissesinin yarısı, her bir çalışan için beş yıl süreyle Maliye Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanır” denilmektedir.

Ar-Ge personelin başka faaliyetlerde de çalışmaları halinde Brüt ücret tutarının, kapsamdaki personelin fiilen Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerine ayırdıkları zamanın toplam çalışma zamanına oranı (adam/ay) dikkate alınarak hesaplanan SGK matrahından yukarıdaki kanunun ilgili maddesine göre %50 Sigorta Prim İşveren Desteğinden faydalanılmaktadır.

Söz konusu teşvikten faydalanabilmek için Ar-Ge projesinin onaylanması ve sözleşmenin imzalanması ile birlikte Proje Destek Karar Yazısının geldiği ay dahil proje bitimine kadar aşağıdaki işlemlerin yapılması gerekir.

Bir kısmı Ar-Ge faaliyetleri kapsamında, bir kısmı Ar-Ge faaliyetleri dışında olan sigortalılar için ise iki ayrı aylık prim ve hizmet belgesinden bildirilen prim ödeme gün sayısının toplamının 30’u geçmemesi gerekiyor. Buna göre, kapsama giren sigortalıların 28, 29 veya 31 gün çeken ayların tamamında çalışmış olmalarına rağmen, söz konusu ayların bazı günlerinde Ar-Ge faaliyetleri kapsamında, bazı günlerinde ise kapsam dışındaki işlerde çalışmaları halinde, her iki belgede kayıtlı prim ödeme gün sayısının toplamının 30’un altında veya üstünde olması mümkün olmadığından, 5746 sayılı Kanun çeşidi seçilmek suretiyle düzenlenecek olan aylık prim ve hizmet belgelerinde kayıtlı prim ödeme gün sayısı, Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri kapsamında fiilen çalışılan gün sayısı üzerinden, kapsama girmeyen çalışmalardan dolayı düzenlenecek olan aylık prim ve hizmet belgesinde kayıtlı prim ödeme gün sayısı ise 30 güne tamamlanmak suretiyle hesaplanacak.

Öte yandan, kapsama giren işverenlerce, aynı ayda aynı sigortalı için iki ayrı aylık prim ve hizmet belgesi düzenlenmesi gerektiği durumlarda da gerek 5746 sayılı Kanun türü seçilmek

suretiyle, gerekse Kanun türü seçilmeksizin düzenlenecek aylık prim ve hizmet belgeleri için eksik gün nedeni olarak “**Diğer Nedenler**” seçeneği işaretlenecek. Bu prim belgeleri ile ilgili olarak Kuruma verilecek olan “**Ek-8 Sigortalıların Eksik Gün Bildirim Formları**” ekine sigortalıların bildirildiği diğer prim belgesinin suretinin de konulması gerekecek.

Sigorta primi işveren hissesi desteği kapsamına giren işletmelerin, Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri ile ilgili birden fazla işyerinin olması durumunda, kapsama giren her bir işyeri için, destekten yararlanmaya hak kazanıldığına ilişkin ilgili kurum, kuruluş veya denetimle görevli şirketten ayrı belge alınacak ve işyerinin bağlı bulunduğu Sosyal Güvenlik İl/Merkez Müdürlüğü'ne ayrı başvuru yapılacak. Dolayısıyla, işveren hissesi sigorta prim desteğinden istifade edilebilmesi için gerekli olan şartlar, her bir işyeri için ayrı ayrı yerine getirilmiş olacak.

IX- ÖDEMELERE DİKKAT

Ar-Ge proje önerisi hazırlarken mevzuata göre avans ödemelerinin ve proje başlangıç tarihinden önceki stokların proje süresince sarflarının kabul edilmesi sebebiyle, ödemeler konusu cari hesap usulü çalışan kuruluşlar için büyük önem taşımaktadır. Proje kapsamında mal ve hizmet alımı cari hesaplarla yapıyor ise, Yeminli Mali Müşavirlik Proje Harcamaları Değerlendirme ve Tasdik Raporu'na (AGY500) kadar o satıcıya ait Ar-Ge faturası kesildikten sonraki toplam cari borcun ödenmesi gerekmektedir. Cari hesap ilişkisinden kurtulmak için diğer alternatifli yol; bankadan havale ve EFT ödemelerinde açıklama kısmına fatura tarih ve numarası yazılarak fatura bedelinin birebir ödenmesi gerekiyor. (Ne eksik ne fazla). Çek ile ödeme yapılıyorsa Çek bordrosuna mutlaka açıklayıcı bilgi olarak fatura tarih ve numarası yazılarak ve fatura bedelinin birebir çekte yazılması gerekiyor ve AGY500 raporu yazılincaya kadar çek bedelinin firma hesabından ödendiğinin ispatı gerekiyor. Mal ve hizmet alımlarında hiç bir şekilde nakit ödeme yapılmaması tavsiye olunur.

Firmaların, mal ve hizmet bedelini Müşteri çek ile ödemesi halinde dikkat edilmesi gereken; eğer çek firmanın birebir ilişkide olduğu müşteriden alınmış ise AGY500 raporu yazıldığı tarihe kadar çek bedelinin ilgili firma hesabından ödendiğinin ispatı gerekmektedir. Eğer müşteri kendi müşterisinin yani 3. şahsın çekini vermiş ise, ilgili çekin AGY500 raporu yazılmadan önce ödenmiş olması ve ilgili firmadan bu çeki ait borcu yoktur yazısı almamız gerekmektedir.

X- SONUÇ

Teknik ve Mali yönüyle Ar-Ge proje çalışmaları bir bütündür. Sadece projenin yazılması ve onaylanması yeterli olmuyor. Proje onaylandıktan sonra da yukarıda sıraladığımız parametreleri de kontrol etmemiz gerekiyor. Aksi halde beklenen hibe tutarının, onaylanan proje tutarın çok gerisinde kaldığı durumlar, az rastlanılan sonuçlar değildir. Bunun sonucu olarak firmaların TÜBİTAK'a Ar-Ge ve yenilik projeleri vermeleri ve özellikle Avrupa Birliği Ar-Ge konsorsiyum projelerine katılma hevesleri kırılarak, bu süreçten hepimiz ve ülkemiz büyük zarar görmektedir.